

NORDISK PAPPERSHISTORISK BIBLIOGRAFI

Supplement 3: 1981-1983

Med bidrag från Centrallaboratorium AB (Finland),
Gunnar Christie Wasberg (Norge) sammanställd av
Jan Olof Rudén (Sverige)

Samma urvalsprinciper som ligger till grund för Nordisk pappershistorisk bibliografi t o m 1976 (= NPH-Nytt 5 (1977):3) samt Supplement 1 (1977-79) och 2 (1979-81) och samma klassifikationssystem har använts i detta supplement, som dels omfattar arbeten publicerade 1981-83 dels täcker luckor i tidigare bibliografier.

För tidskriftsartiklar och liknande används följande modell:

volym/årgång	år	häfte	sidor
23	(1930):5,		5-10

I. SYSTEMATISK AVDELNING. Översikt

sid

- 0. Allmänt och blandat
- 1. Bibliografi
- 2. Periodica
- 3. Allmän pappershistoria
- 4.1 Danmarks pappershistoria
- 4.2 Finlands pappershistoria
- 4.21 Finland. Enskilda pappersbruk
- 4.31 Norge. Enskilda pappersbruk
- 4.41 Sverige. Enskilda pappersbruk
- 5. Biografi
- 6. Pappershistorisk forskning
- 6.12 Datering med hjälp av vattenmärken
- 6.13 Metoder för avbildning av vattenmärken
- 6.14 Särskilda vattenmärken. Motivval
- 6.3 Pappershistoriska samlingar
- 6.4 Pappershistoriska sammaslutningar
- 6.41 Föreningen Nordiska pappershistoriker
- 7. Tillverkningsprocessens historia (Teknologi)
- 7.01 Råmaterial
- 7.02 Produktionsmedlen
- 7.03 Arbetskraften
- 7.04 Forskning och utveckling
- 7.21 Industrihistoria
- 7.3 Den färdiga produkten och dess egenskaper
- 8. Papper som handelsvara
- 9. Papper och avnämarna
- 9.2 Bokhantverk. Konservering. Restaurering

II. ALFABETISK AVDELNING

0. ALLMÄNT OCH BLANDAT

LOEBER, Edo G., /Kåseri/. (NPH-Nytt 10 (1982):3, 108)

1. BIBLIOGRAFI

Nordisk pappershistorisk bibliografi. Supplement 2, 1979-1981... smst av Jan Olof Rudén. (NPH-Nytt 9 (1981):2, 32-42)

2. PERIODICA

LOEBER, Edo G., Ende einer guten Fachzeitschrift /Papierwereld/. (NPH-Nytt 10 (1982):3, 109)

NPH-Nytt. Medlemsblad för Föreningen Nordiska pappershistoriker. 11 (1983)-
Red. Ebba Waaben. Virum

RUDÉN, Jan Olof, Ebba Waaben ny redaktör för NPH-Nytt från 1983. (NPH-Nytt 10 (1982):4, 127)

WAABEN, Ebba, Forord. (NPH-Nytt 11 (1983):1, 2-3)

3. ALLMÄN PAPPERSHISTORIA

AALTO, T, Kuin silloin ennen/Som förr i tiden. 1. Pappersinsamling genom tiderna/
(Paperinkeräysuutiset (1981):1, 14-15)

— 2. Paperi saapuu Eurooppaan/Pappret kommer till Europa/. (Paperinkeräysuutiset (1982):1, 14-15)

— 3. Paperi saapuu Suomen/Pappret kommer till Finland/. (Paperinkeräysuutiset (1982):2, 14)

— /4. Lumpinsamling/ (Paperinkeräysuutiset (1982):3, 14-15)

HILLS, Richard, Introduction of wove paper in England. Resumé og oversettelse ved Oscar Garstein. (NPH-Nytt 9 (1981):3/4, 54-56)

SVENSSON, Inez, Papper. (Form (1981):8, 27-33)

WAHLSTRÖM, Sture, Papper har vi tillverkat i snart 2000 år - men getingarna var först
(Status (1981): 6, 10-12)

4.1 DANMARKS PAPPERSHISTORIA

CHRISTIANSEN, Karsten, Erik Lange, Tyge Brahe, Vedel. Om et hidtil ikke beskrevet dansk vandmærke fra 1500-tallets slutning. (NPH-Nytt 11 (1983):1, 17-23)

4.2 FINLANDS PAPPERSHISTORIA

AALTO, T., Kuin sillion ennen. 3. Paperi saapuu Suomeen/Som förr i tiden. 3. Pappret kommer till Finland/ (Paperinkeräysuutiset (1982):2, 14)

KARLSSON, Kurt K, Finlands handpappersbruk : vattenmärken, ägare och anställda. Helsingfors 1981. 309 s., Ill, vm.

- Företalet avtryckt i NPH-Nytt 10 (1982):3, 99-102

- Recension av J O Rudén i NPH-Nytt 10 (1982):4, 112-114

KARLSSON, Kurt K, Om vattenmärken i handgjort papper i Finland. (I: Konservering och restaurering av papper och grafik. Kompendium från vidareutbildningskursen i

Helsingfors 5-16.5 1980, 39-64)

KARLSSON, Kurt K., Papperskvaliteterna i Finlands mantalslängder under åren 1809-1860. (NPH-Nytt 10 (1982):4, 115-124)

SANDERMANN, W., Jacob Christian Schäffer ja hänen arvonsa paperinhistoriassa/J C S och hans betydelse inom papprets historia/. (Paperi ja Puu/Papper och trä 63 (1981):12, 812-814)

4.21 FINLAND. ENSKILDA PAPPERSBRUK

Tampella

125 Jahre Tampella. (Österr. Papier 18 (1981):10, 19)

4.31 NORGE. ENSKILDA PAPPERSBRUK

Alvöen

Alvöen klarte omstillingen. "Alvöen 1797 a/s" skal före 200 års papirtradisjon videre. (Økonomisk rapport 1982:2, 34-36)

WIIG, Jan, Fotoreportasje fra Alvöens Papirfabrik a/s. (Volund (1982), 72-74)

4.41 SVERIGE. ENSKILDA PAPPERSBRUK

Frövifors

Stort intresse för industrihistoria : bevara Frövifors pappersbruk. (Svensk papperstidn. 86 (1983):1, 33)

Klippan

ATTELID, Tore, Då pappersmaskinen kom till Sverige. (Status (1982):4, 4-5, 22)

Sveriges äldsta pappersmaskin i pension. (SCPF Information (1982):1, 4)

Lessebo

WITTING, Erik, Risomslag en en gång. (NPH-Nytt 10 (1982):4, 128)

/Om risomslag från Lessebo utfört av kopparstickaren Carl-Gustaf Lundgren på 1800-talet/

Långasjönäs

Pappersbruksarbetareliv : från torpare till villaägare - från hantverkare till maskinoperatör. Sammast och red av Torsten Gille och Lars-Ole Hansen. Kisa 1981. (6), 150, (4) s. Ill

5. BIOGRAFI

Althin, Torsten

WITTING, Erik, Torsten Althin, 1897-1982. (NPH-Nytt 10 (1982):3, 1)

Ericson, Harry, Karlsson, Kurt K., & Loeber, Edo G.

Tre jubilarer still going strong. (NPH-Nytt 10 (1982):4, 126)

Liljedahl, Gösta

RUDEN, Jan Olof, Riksarkivets pappershistoriska samling : om samlingens tillkomst och Gösta Liljedahls insatser som pappershistoriker. (NPH-Nytt 10 (1982): 1/2, 1-4)

- Loeber, Edo G.
 KÄLIN, Hans B., Edo G Loeber 80 Jahre alt. (IPH-Information (1982):3/4, 85)
- Schäffer, Jacob Christian
 SANDERMANN, W., Jacob Christian Schäffer ja hänen arvonsa paperinhistoriassa/J C S och hans betydelse inom papprets historia/. (Paperi ja Puu/Papper och trä (1981):12, 812-814)
- Waaben, Ebba
 RUDÉN, Ebba Waaben ny redaktör för NPH-Nytt från 1983. (NPH-Nytt 10 (1982):4, 127)
- Witting, Erik
 RUDÉN, Jan Olof, Det första bidraget ur Gösta Liljedahls fond till Erik Witting. (NPH-Nytt 10 (1982):4, 127)

6. PAPPERSHISTORISK FORSKNING

- FLOOD, Per R., Elektronmikroskopi og papirforskning. (NPH-Nytt 9 (1981):3/4, 47-53). Ill.
- WASBERG, Gunnar Christie, Viktige forskningsresultater publisert /i IPH Yearbook vol. 1, 1980/. (NPH-Nytt 10 (1982):3, 107)

6.12 DATERING MED HJÄLP AV VATTENMÄRKEN

- WASBERG, Gunnar Christie, Stavem på 1600-tallet : dateringen av et kart. (I: Stavem Fort. Citadell-öya. Larvik 1981, 3-7) (= Skrifter utg av Venner av Gamle Stavem. 2)

6.13 METODER FÖR AVBILDNING AV VATTENMÄRKEN

- LAURSEN, Per, Vandmaerkesundersøgelser med Beta-grafi. (NPH-Nytt 11 (1983):1, 4-11 b). Ill.
- RUDÉN, Jan Olof, Arkivvänlig lampa för genomlysning av papper (Vattenmärkesläsare). (NPH-Nytt 9 (1981):1, 1). Ill.
- RUDÉN, Jan Olof, En praktischer Wasserzeichenleser. (IPH-Information (1982):3/4, 94).
- WASBERG, Gunnar Christie, Elektroradiografisk undersøkelse av berømt skrift. (NPH-Nytt 10 (1982):3, 106)
 - Även i Norsk slekthistorisk tidsskrift 28 (1982), 434
 /Referat av Eva Ziesche & Dierk Schnitger: Elektronradiographische Untersuchungen der Wasserzeichen des Mainzer Catholica von 1460/

6.14 SÄRSKILDA VATTENMÄRKEN. MOTIVVAL

- FISKAA, Haakon M., Papir og vanmerker i norske lovhåndskrifter fra 1500-årene. 1-2. (NPH-Nytt 9 (1981):1, 2-15; 2, 18-31). Vm
- LAURSEN, Per, Vandmaerker i Danmarks aeldste trykte bog 1482. (NPH-Nytt 11 (1983):1, 12-16). Vm
- WAUGH, D.C., Referat av S A Klepikov: Watermarks in the paper of the Honig firm, 1665-1869. (NPH-Nytt 10 (1982):3, 110)

6.3 PAPPERSHISTORISKA SAMLINGAR

- LUCAS, Richard, Riksarkivets pappershistoriska samling. /Katalog./ 97 s. /Duplic./ 1982. (= NPH-Nytt 10 (1982):1/2)
- RUDÉN, Jan Olof, Pappershistorisk enkät. (NPH-Nytt 10 (1982):3, 103-104)
- RUDÉN, Jan Olof, Riksarkivets pappershistoriska samling : om samlingens tillkomst och Gösta Liljedahls insatser som pappershistoriker. (NPH-Nytt 10 (1982):1/2, 1-4)

6.4 PAPPERSHISTORISKA SAMMANSLUTNINGAR

- KARLSSON, Kurt K., Från IPH. (NPH-Nytt 9 (1981):3/4, 58)
- KARLSSON, Kurt K., IPH-82 /kongressrapport från Boston/. (NPH-Nytt 10 (1982):4, 129-130)
- RUDÉN, Jan Olof, Det första bidraget ur Gösta Liljedahls fond till Erik Witting. (NPH-Nytt 10 (1982):4, 127)
- Stipendier för pappershistorisk forskning. (NPH-Nytt 10 (1982):3, 105)

6.41 FÖRENINGEN NORDISKA PAPPERSHISTORIKER

- NPH-7. Papirhistorisk konferanse i Bergen 1981. Program. (NPH-Nytt 9 (1981):2, 16-18)
- RUDÉN, Jan Olof, Sverige /Nationell rapport 1981/. (NPH-Nytt 9 (1981):3/4, 57)
- RUDÉN, Jan Olof, 7. Tagung des Vereins Nordischer Papierhistoriker, NPH, in Bergen, Norwegen am 13.-16. Juni 1981. (IPH-Information 1981:4, 123-125)
- WAABEN, Ebba, Nordiske papirhistorikeres 8. nordiske møde i København 16.-19. Juni 1983. (NPH-Nytt 11 (1983):1, 24-25)

7. TILLVERKNINGSPROCESSENS HISTORIA (TEKNOLOGI)

7.01 RÅMATERIAL

- AALTO, T., Kuin silloin ennen/Som förr i tiden. 4. Lumpinsamling/. (Paperinkeräysuutiset (1982):3, 14-15)
- ENGELBREKTSON, R., Hur ankartrossen från Wasa hamnade i en grafikportfölj. (Papper med tryck (1981):1, 26-27)
- HONGSLO, Arnulf, Arkivpapper - textilfibrer eller träcellulosa. (NPH-Nytt 9 (1981):3/4, 59-62)

7.02 PRODUKTIONSMEDEL

- ATTELID, Tore, Då pappersmaskinen kom till Sverige. (Status (1982):4, 4-5, 22)
- LOEBER, Edo G., Paper mould and mouldmaker, Amsterdam 1982. Recension av Kurt K Karlsson i NPH-Nytt 10 (1982):4, 125
- Sveriges äldsta pappersmaskin i pension /vid Klippan/. (SCPF Information 1982:1, 4)

7.03 ARBETSKRAFTEN

Pappersbruksarbetareliv /i Långasjönäs/ : från torpare till villaägare - från hantverkare till maskinoperatör. Samst och red av Torsten Gille och Lars-Ole Hansen. Kisa 1981. (6), 150, (4) s. Ill.

7.04 FORSKNING OCH UTVECKLING

HILLS, Richard, Introduction of wove paper in England. Resumé og oversettelse ved Oskar Garstein. (NPH-Nytt 9 (1981):3/4, 54-56)

MICHELSEN, K-E., Suomen selluteollisuuden synty 100 vuotta sitten/Industrin för kemisk massa i Finland föddes för 100 år sedan/. (Papperi ja Puu/Papper och trä 64 (1982):11, 649-652)

7.21 INDUSTRIHISTORIA

DURSSE, A., Once upon a morning in Verla. (Kymi Kymmene 7 (1982):1, 26-33)

EHANTO, L., Verlan tehdasmuseo/Verlas fabriksmuseum/ (Sähköisku (1982):3, 42-45)

Stort intresse för industrihistoria : bevara Frövifors pappersbruk. (Svensk papperstidn. 86 (1983):1, 33)

Verlan pyhät kirvet/Verlas heliga älgar/ (UtisKymi 42 (1982):10, 3)

Voikkaan vanhimmat paperikoneet siirtyvät historiaan/Voikkas äldsta pappersmaskiner blir historia/. (UtisKymi 41 (1981):16, 5)

7.3 DEN FÄRDIGA PRODUKTEN OCH DESS EGENSKAPER

HONGSLO, Arnulf, Arkivpapper - textilfibrer eller träcellulosa? (NPH-Nytt 9 (1981):3/4, 59-62)

KARLSSON, Kurt K., Bör ett land ha egen produktion av dokument- och säkerhetspapper? (NPH-Nytt 9 (1981):3/4, 44-46)

8. PAPPER SOM HANDELSVARA

KARLSSON, Kurt K., Karta-Sigillata-Kontoret i Finland. Zusammenfassung av Edo G Loeber i IPH-Information (1982):3/4, III av artikel i NPH-Nytt 1978.

9. PAPPER OCH AVNÄMARNAS

Göteborgsutställning : "pappersåldern" dokumenterad. (Papper med tryck 8 (1982):1, 22)

MOGESTAD, U., Papper, papper, papper.../Utställning på Röhsska konstsällningsmuseet/ (Svensk papperstidn. 85 (1982):7, 22-24)

9.2 BOKHANTVERK. KONSERVERING. RESTAURERING

ANDERSSON, B., Hon räddar unika kartor. Ett helt kulturarv vittar sönder./Om Elisabeth Penn/. (Ny tek/Tek. tidskr (1981):41, 52)

Konsivering och restaurering av papper och grafik.Kompendium från vidareutbildningskursen i Helsingfors 5-16.5 1980. Hfors

LOEBER, Edo G., Referat av Dauerhaftigkeit von Papier. (NPH-Nytt 10 (1982):3, 109)

LYDÉN, B, & N-B MATTISSON, Gamla papper blir som nya. (Papper med tryck (1981):1, 24-25)

II. ALFABETISK AVDELNING

Titlarna i forkortad form förtecknas alfanumeriskt. Bestämd och obestämd artikel räknas ej vid filering. Hänvisning sker till den systematiska avdelning som har lägst nummer.

Aalto, T., Kuin silloin ennen. 1-4	3
Alvöen klarte omstillingen	4.31
Andersson, B., Hon räddar unika kartor	9.2
Attelid, Tore, Då pappersmaskinen kom till Sverige	4.41
Christiansen, Karsten, Erik Lange, Tyge Brahe, Vedel	4.1
Dursse, A., Once upon a morning in Verla	7.21
Ehanto, L., Verlan tehdasmuseo	7.21
Engelbrektson, R., Hur ankartrossen från Wasa hamnade i en grafikportfölj	7.01
Fiskaa, Haakon M., Papir og vanmerker i norske lovhåndskrifter. 1-2	6.14
Flood, Per R., Elektronmikroskopi og papirforskning	6
Göteborgsutställning "Pappersåldern" dokumenterad	9
Harry Ericson, Kurt K Karlsson & Edo G Loeber	5
Hills, Richard, Introduction of wove paper in England	3
Hongslo, Arnulf, Arkivpapper - tekstilfibrer eller träcellulosa?	7.01

Karlsson, Kurt K., Bör ett land ha egen produktion av dokument- och säkerhetspapper?	7.3
-- Finlands handpappersbruk	4.2
-- Från IPH	6.4
-- IPH-82	6.4
-- Karta-Sigillata-Kontoret i Finland	8
-- Om vattenmärken i handgjort papper i Finland	4.2
-- Papperskvaliteterna i Finlands mantalslängder	4.2
Konservering och restarurering av papper och grafik	9.2
Kälin, Hans B., Edo G Loeber 80 Jahre alt	5
Laursen, Per, Vandmaerker i Danmarks aeldste trykte bog 1482	6.14
-- Vand maerkesundersogelser med Beta-grafi	6.13
Loeber, Edo G, Ende einer guten Fachzeitschrift	2
-- /Käseri/	0
-- Paper mould and mouldmaker	7.02
-- Referat av Dauerhaftigkeit von Papier	9.2
Lucas, Richard, Riksarkivets pappershistoriska samling. Katalog	6.3
Lydén, B & N-B Mattsson, Gamla papper blir som nya	9.2
Michelsen, K-E, Suomen selluteollisuuden synty 100 vuotta sitten	7.04
Mogestad, U., Papper, papper, papper /Göteborgsutställningen/	9
Nordisk pappershistorisk bibliografi. Supplement	1
NPH-Nytt	2
NPH-7. Pappershistorisk konferanse i Bergen. Program	6.41
Pappersbruksarbetareliv /i Långsjönäs/	4.41
Rudén, Jan Olof, Arkivvänlig lampa för genomlysning av papper	6.13
-- Ebba Waaben ny redaktör för NPH-Nytt	2
-- Det första bidraget ur Gösta Liljedahls fond till E Witting	5
-- Pappershistorisk enkät	6.3
-- Ein praktischer Wasserzeichenleser	6.13
-- Riksarkivets pappershistoriska samling	5
-- Sverige /Nationell rapport 1981/	6.41
-- 7. Tagung des Vereins Nordischer Papierhistoriker	6.41
Sandenmann, W., Jacob Christian Schäffer ja hänen arvonsa paperin-historiassa	4.2
Stipendier för pappershistorisk forskning	6.4
Stortintresse för industrihistoria : bevara Frövifors	4.41
Svensson, Inez, Papper	3

Sveriges äldsta pappersmaskin i pension	4.41
Waaben, Ebba, Forord /till NPH-Nytt årg 1983/ — Nordiske papirhistorikerers 8. nordiske møde i København 1983	2 6.41
Wahlström, Sture, Papper har vi tillverkat i snart 2000 år - men getingarna var först	3
Wasberg, Gunnar Christie, Elektroradiografisk undersøkelse av be- rymt skrift	6.13
— Stavem på 1600-tallet. Dateringen av et kart	6.12
— Viktige forskningsresultater publisert	6
Waugh, D C, Referat av Klepikov: Watermarks of the Honig firm	6.14
Verlan pyhät hirvet	7.21
Wiig, Jan, Fotoreportasje fr Alvöens Papirfabrikk	4.31
Witting, Erik, Risomslag än en gång	4.41
— Torsten Althin 1897-1982	5
Voikkaan vanhimmat paperikoneet siiryvät historiaan	7.21
125 Jahre Tampella	4.21